

การศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

กรมส่งเสริมการเกษตร

ธันวาคม 2562

วิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร

“เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี
ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และรายได้ที่มั่นคง”

การศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

1. บุคคลเป้าหมายประกอบด้วย

1.1 ระดับเขต จำนวน 2 คน

- เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงาน Zoning จำนวน 1 คน และ
- เป็นเจ้าหน้าที่ที่เคยทำงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ในปี 2562 จำนวน 1 คน

1.2 ระดับจังหวัด จำนวน 4 คน

1.3 ระดับอำเภอ จำนวน 2 คน

2. การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

2.1 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-map ก่อนเป็นลำดับแรก

2.2 พื้นที่ที่เหมาะสม (S1 หรือ S2)

การศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (ต่อ)

3. พื้นที่เป้าหมายปี 2563

สสก.1 จ.ลพบุรี อ.ชัยบาดาล

คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) สีนค้ำเดิม อ้อยโรงงาน มันสะหลัง เป็นสินค้ำใหม่ ขมิ้นชัน

สสก.2 จ.ราชบุรี อ.จอมบึง

คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสม (S1 หรือ S2) สีนค้ำ สมุนไพร

สสก.3 จ.ชลบุรี อ.พนัสนิคม

คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) สีนค้ำเดิม มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สีนค้ำใหม่ ขนุน

สสก.4 จ.ชัยภูมิ อ.ชัยใหญ่

คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) สีนค้ำเดิม ข้าว สีนค้ำใหม่ หน่อไม้ฝรั่ง

สสก.5 จ.ตรัง อ.ห้วยยอด

คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) สีนค้ำเดิม ยางพารา สีนค้ำใหม่ ปาล์มน้ำมัน พืชร่วมยาง พืชแซมยาง เกษตรผสมผสาน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

สสก.6 จ.เชียงใหม่ อ.สะเมิง

คัดเลือกพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) สีนค้ำเดิม ข้าว สีนค้ำใหม่ พืชผัก ,พืชสมุนไพร

การศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (ต่อ)

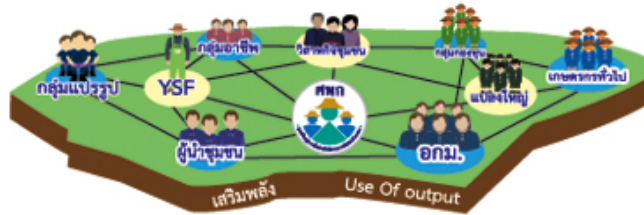
4. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ มาใช้
ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร
ตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)
ในพื้นที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

การส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area Based Agricultural Extension)

- กระบวนการพัฒนาการเกษตรและเศรษฐกิจชุมชนแบบบูรณาการ
- โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน : ร่วมคิด/ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมลงมือ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น

กระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม Participation Development Process

กิจกรรมการขับเคลื่อน

- ต้นทาง**
- ลดต้นทุน
 - เพิ่มประสิทธิภาพ
 - ผลักดันให้มาตรฐาน

- กลางทาง**
- เพิ่มมูลค่า
 - แปรรูปผลิตภัณฑ์
 - รวบรวมผลผลิต

- ปลายทาง**
- เชื่อมโยงตลาด
 - เชื่อมโยงการท่องเที่ยว

สนับสนุนการขับเคลื่อนในพื้นที่

กษ./สธ./อก/อว./วลา
สนับสนุนความรู้

ตลาดชุมชน/โรงเรียน/โรงพยาบาล/รทส./เอกชน/วลา
สนับสนุนตลาด

กษ./มท./อปท./วลา
สนับสนุนงบประมาณ

การกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชน

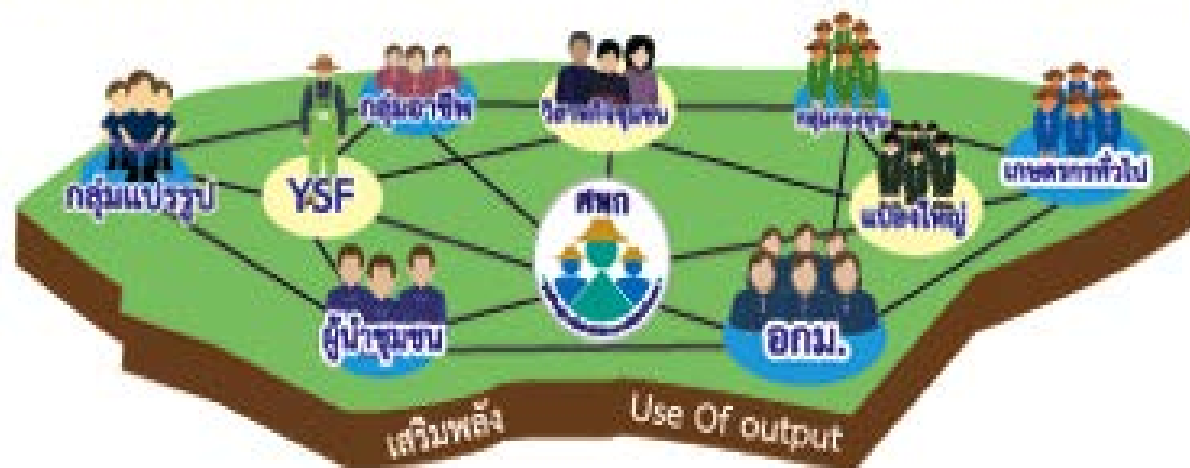

การส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area Based Agricultural Extension)

กระบวนการพัฒนาการเกษตรและเศรษฐกิจชุมชนแบบบูรณาการ

โดยชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน : ร่วมคิด/ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมลงมือ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผลที่เกิดขึ้น

กระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม Participation Development Process

- เวทีเรียนรู้ครั้งที่ 5 สร้างการขยายผล
สู่ชุมชนสรุปบทเรียน
- การถอดบทเรียน สรุปผล
- การคืนข้อมูล
- การขยายผลสู่ชุมชนอื่น

การสะท้อนผล
และคืนข้อมูล
(Reflection)

- เวทีเรียนรู้ครั้งที่ 4 เชื่อมโยง
เครือข่ายพัฒนา
- การจัดเวทีแลกเปลี่ยนผล
- การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม

การติดตาม
แบบมีส่วนร่วม
(Observe)

ปีที่ 1

วางแผน
(Plan)

- เตรียมการ
- สร้างและพัฒนาทีม
- การจัดการข้อมูล

ปฏิบัติการในพื้นที่
(Action)

- เวทีเรียนรู้ครั้งที่ 1 กำหนดเป้าหมายร่วม
- เวทีเรียนรู้ครั้งที่ 2 วิเคราะห์สถานการณ์
- เวทีเรียนรู้ครั้งที่ 3 วางแผนพัฒนา
- จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน/ตำบล

ปีที่ 2

ปีที่ 3

กิจกรรมการขับเคลื่อน

ต้นทาง

- ลดต้นทุน
- เพิ่มประสิทธิภาพ
- มลพิษให้ได้มาตรฐาน

กลางทาง

- เพิ่มมูลค่า
- แปรรูปผลิตภัณฑ์
- รวบรวมผลผลิต

ปลายทาง

- เชื่อมโยงตลาด
- เชื่อมโยงการท่องเที่ยว

สนับสนุนการขับเคลื่อนในพื้นที่

กษ./ธช./อก./อว./วธ.

สนับสนุนความรู้

ตลาดชุมชน/โรงเรียน/โรงพยาบาล/อภส./เอกชน/วธ.

สนับสนุนตลาด

กษ./มท./อปท./วธ.

สนับสนุนงบประมาณ

การกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชน

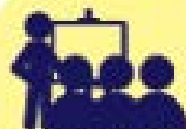
กองทุน

กลุ่มและเครือข่ายต่างๆ

การจ้างงาน

พัฒนาการเรียนรู้

กิจกรรม
สาธารณะประโยชน์

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อมูลทุติยภูมิ

- ภาพภาพ
- ชีวภาพ
- เศรษฐกิจ
- สังคม
- การตลาด

ข้อมูล SSmap

ข้อมูลคน/พื้นที่/สินค้า

- YSF, SF, อกม.
- ศพก.
- วสช.
- แปลงใหญ่
- อื่นๆ

การจัดการข้อมูล

เครื่องมือต่าง ๆ เช่น supply chain, Venn diagram, BMC

การวางแผนพัฒนาการเกษตร

รายการกลุ่ม/รายบุคคล

แนวทางการดำเนินงานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในปี 2563

- (๑) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการขับเคลื่อน โดย กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการจัดสัมมนา
- (๒) กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ การจัดเวทีชุมชน จำนวน ๓ ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดและอำเภอเป็นผู้ดำเนินการหลัก และมีเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางและสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑-๖ ร่วมดำเนินการ
- (๓) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน โดย กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการจัดสัมมนา
- (๔) การสนับสนุนปัจจัยต้นแบบ
- (๕) การถอดบทเรียนต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่และสรุปผลการศึกษา
- (๖) การสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทั้ง ๖ พื้นที่ เพื่อนำไปกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการบริหารจัดการการผลิตสินค้าตามศักยภาพ/ความเหมาะสมของพื้นที่ (Zoning) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

การดำเนินงานการศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในปี 2563

ส่วนกลาง/เขต

ประชุม

ธ.ค. 2563

1. ชี้แจงโครงการ
2. การคัดเลือกพื้นที่

WS 1

ม.ค. 2563

1. กำหนดเป้าหมายร่วม
2. ปรับกระบวนการ
3. วางแผนปฏิบัติงาน

WS 2

ก.ย. 2563

1. ถอดบทเรียน/สรุปผล
2. วางแผนปฏิบัติงานระยะต่อไป

ธ.ค.

ม.ค..

ก.พ.-เม.ย.

พ.ค.

มิ.ย.

ก.ค.

จังหวัด/อำเภอ

เวทีชุมชนครั้งที่ 1-3

1. ปรับกระบวนการ
2. กำหนดเป้าหมายร่วม
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. ทำแผนพัฒนา

เวทีชุมชนครั้งที่ 4

1. เชื่อมโยงภาคีเครือข่าย
2. พัฒนาระบบบริหารจัดการกลุ่ม

เวทีชุมชนครั้งที่ 5

1. สรุปบทเรียน
2. คัดเลือกข้อมูลสู่ชุมชน
3. วางแผนระยะยาว

Output

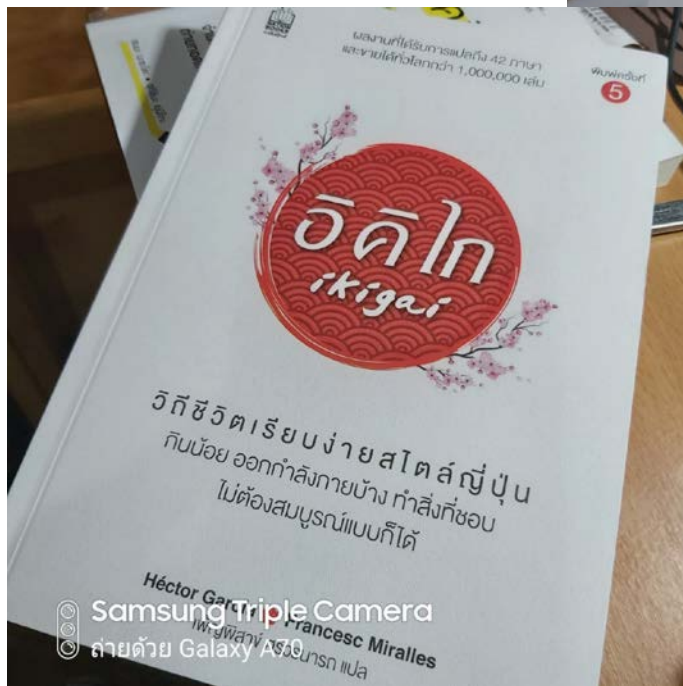
- เป้าหมายร่วม
- แผนปฏิบัติ
- กระบวนการทำงาน

- เป้าหมายร่วม
- แผนพัฒนาการเกษตรรายบุคคล/กลุ่ม

- ระบบบริหารจัดการกลุ่ม
- การบูรณาการเครือข่าย

- รูปแบบการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
- แผนพัฒนาการเกษตรรายบุคคล/กลุ่มระยะยาว

- ผลการดำเนินงาน
- แผนในการขยายผล

ผู้แต่ง : Hector Garcia

อิคิโกะ คือเหตุผลในการมีชีวิตอยู่ของคนเรา เป็นสิ่งหลักันให้คุณอยากตื่นนอนขึ้นมาทุกเช้า และเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตคุณมีความหมาย ชาวญี่ปุ่นเชื่อว่า ทุกคนล้วนมีอิคิโกะของตัวเอง นอกจากนี้ คนในหมู่บ้านแห่งหนึ่งของญี่ปุ่นที่บรรดาชาวบ้านอายุยืนมากที่สุดในโลก ยังบอกอีกว่า การค้นพบอิคิโกะของตัวเองคือหัวใจสำคัญที่ช่วยให้ชีวิตยืนยาวขึ้นและมีความสุขยิ่งขึ้น อิคิโกะยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นมากมายยังคงทำงานต่อไป แม้อยู่ในวัยเกษียณ ผู้คนเหล่านี้ได้พบเป้าหมายที่แท้จริงในชีวิตตัวเอง และแม้จะยังคงทำงานมากมาย พวกเขาก็ยังมีความสุข

ผู้เขียนยังศึกษาวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่อายุยืนมากๆ เพื่อค้นหาว่า บุคคลเหล่านี้รับประทานอะไร ทำงานอย่างไร ออกกำลังกายแบบไหน อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างไร และที่สำคัญ

Samsun Triple Camera
ถ่ายด้วย Galaxy A70

Thank You